

Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA

DRI broj: 40116/19-042-1404/22
Podgorica, 07. novembar 2019. godine

I Z V J E Š T A J

O REVIZIJI GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA BOŠNJAČKE STRANKE ZA 2018. GODINU

(konačni izvještaj)

Podgorica, novembar 2019. godine

SADRŽAJ

I MIŠLJENJE I PREPORUKE.....	3
II OPŠTI PODACI	7
1. PRAVNI OSNOV	7
2. OSNOVNI PODACI O PARTIJI	7
3. FINANSIRANJE PARTIJE	8
3.1 FINANSIRANJE IZ BUDŽETSKIH SREDSTAVA.....	8
3.2 FINANSIRANJE IZ PRIVATNIH IZVORA	8
4. PREDMET REVIZIJE.....	8
5. VRSTA REVIZIJE	8
6. CILJ REVIZIJE.....	8
7. METODOLOGIJA VRŠENJA REVIZIJE.....	9
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE	11
8. SISTEM UNUTRAŠNJIH KONTROLA.....	11
8.1 FINANSIJSKI PLAN	11
8.2 GODIŠNJI PROGRAM RADA	12
9. POSLOVNE KNJIGE.....	12
10. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	12
10.1. BILANS STANJA	12
10.1.1. Popis i evidentiranje stalne imovine	13
Depoziti na žiro računima	13
10.1.2. Blagajničko poslovanje.....	14
10.1.4. Potraživanja.....	17
10.1.5. Neizmirene obaveze	17
10.2. BILANS USPJEHA	18
10.2.1. Prihodi.....	18
10.2.2. Rashodi.....	20
IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE.....	27

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije br. 40116/19-042-1404/2 od 12.07.2019.godine godine izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Bošnjačke stranke za 2018. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije i Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Poslovni direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Bošnjačke stranke za 2018. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (br. 131/19 od 31.10.2019. godine) na Preliminarni izvještaj DRI (br. 04-287/19 od 23.10.2019.godine nadležni Kolegijum u sastavu senator DRI Nikola N. Kovačević, rukovodilac Kolegijuma i senator DRI Zoran Jelić, član Kolegijuma, na sjednici održanoj 07.11.2019. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Bošnjačke stranke za 2018. godinu

Finansijskom revizijom je utvrđeno da je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Bošnjačke stranke za 2018. godinu sastavljen i prezentovan na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje** na navedeno u Izvještaju pod tačkom 10.2.2. Rashodi- Troškovi zakupa i troškovi iz ranijih godina.

Revizijom pravilnosti utvrđeno je da subjekt revizije nije sve finansijske i druge radnje uskladio sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (čl.18 i 18a), Zakona o radu (čl.25, 26, 143c i 170) i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje**.

Pregled utvrđenih nepravilnosti i datih preporuka:

1. Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije za potrebe izbornih kampanja u opštinama: Bar, Plav i Rožaje, otvorio poseban žiro račun, a da je za potrebe izborne kampanje u Opštini Ulcinj korišten žiro račun, koji je otvoren u prethodnom periodu, što nije u skladu sa odredbama člana 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Takođe je utvrđeno da subjekt revizije izborne račune iz 2017. godine, koji su otvoreni za potrebe finansiranja izbornih kampanja u opštinama Petnjica i Tuzi nije shodno odredbama člana 18 a Zakona zatvorio u roku od 90 dana od dana objavljivanja konačnih izbornih rezultata.

- **Subjekt revizije shodno članu 18 Zakona treba da u svrhu prikupljanja sredstava za finansiranje troškova izborne kampanje otvori posebni račun za svaku potvrđenu izbornu listu.**
- **Subjekt revizije je shodno odredbama člana 18a Zakona dužan da izvrši zatvaranje izbornih žiro računa u utvrđenom roku.**

2. Revizijom je utvrđeno da je stalna imovina po početnom stanju na dan 01.01.2018. godine iskazana po sadašnjoj, a ne nabavnoj vrijednosti, kao i da je iskazana samo tekuća amortizacija ali ne i akumulirana iz prethodnih godina.
  - **Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama stalnu imovinu iskazuje po nabavnoj vrijednosti, ukupno akumuliranoj otpisanoj i sadašnjoj vrijednosti.**
3. Revizijom su utvrđeni nedostaci u dijelu popunjavanja radnih knjižica, donošenja rješenja o prestanku radnog odnosa i zasnivanja radnog odnosa na neodređeno vrijeme, pa se konstatuje da subjekt revizije prilikom zapošljavanja i ostvarivanja prava zaposlenih nije poštovao odredbe člana 25, 26, 143c, 170 Zakona o radu, kao ni odredbe člana 18 i 19. Pravilnika o radnoj knjižici.
  - **Subjekt revizije je dužan da dosledno primjenjuje odredbe Zakona o radu koje se odnose na zapošljavanje i ostvarivanju prava zaposlenih po osnovu radnog odnosa.**
4. Stranka je u 2018. godini shodno ugovorima zaključenim sa fizičkim licima isplatila zakupninu za poslovni prostor u Baru u većem iznosu za 2.400,00€ od iznosa ugovorene zakupnine na godišnjem nivou i zakupninu za poslovni prostor u Gusinju u većem iznosu za 900,00€. Državnom revizoru nijesu prezentirani dokazi na osnovu kojih je izvršena isplata u većem iznosu od ugovorene, a nijesu iskazane ni obaveze iz prethodnog perioda po ovom osnovu.
  - **Subjekt revizije je dužan da sve isplate vrši na osnovu adekvatne i potpune dokumentacije.**
5. Revizijom je utvrđeno da Stranka nije pravilno klasifikovala i evidentirala na odgovarajuća konta troškove zakupa, smještaja na službenom putu, ostale troškove kao i troškove donacija u iznosu od 9.347,19€ shodno važećem Pravilniku.
  - **Subjekt revizije treba da sve troškove pravilno klasifikuje i iste evidentira na odgovarajuća konta shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.**
6. Revizijom je utvrđeno da nijesu sačinjavani izvještaji sa službenog puta kako je to utvrđeno članom 9. odnosno 19 Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, kao i da dio putnih naloga ne sadži sve potrebne podatke (nije navedena svrha službenog puta i sl.).

- **Subjekt revizije treba da uredno popunjava putne naloge i da sačinjava izvještaje sa službenih putovanja kako je to utvrđeno Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, kao jedinim propisom koji uređuje ovu oblast.**

**Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević**

II OPŠTI PODACI

1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07, 73/10, 40/11, 31/14 i 70/17);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG" br. 52/14,76/15, 83/16 i 92/17);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, DRI br. 06-369/18 od 12.12.2018. godine;
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije br.40116/19-042-1404/2 od 12.07.2019.godine.

Revizija Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Bošnjačke stranke vršena je u skladu sa:

- Poslovníkom Državne revizorske institucije („Sl. list CG“ br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG“ br. 07/15);
- Smjernice za reviziju Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata;
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

2. Osnovni podaci o Partiji

Bošnjačka stranka je demokratska politička organizacija – stranka, čija su načela, ciljevi i organizacija utvrđeni Programom i Statutom. Naziv Stranke je: Bošnjačka stranka, a skraćeni naziv stranke je BS.

Sjedište Stranke je u Rožajama. Stranka je organizovana na teritorijalnom principu i djeluje na području Crne Gore, a u skladu sa odgovarajućim propisima i u inostranstvu. Stranka ima svojstvo pravnog lica.

Stranka se demokratski bori za ostvarenje svog Programa i svojih ciljeva i to: pridobijanjem birača, učešćem na izborima i učešćem u radu predstavničkih tijela i organa vlasti, srazmjerno svom uspjehu na slobodnim izborima, kao i djelovanjem u opoziciji. Ciljevi stranke su utvrđeni Programom stranke.

Organi stranke na nivou Republike su: Skupština, Glavni odbor, Predsjednik, Nadzorni odbor i Sud časti.

Najviši organ stranke je Skupština. Predsjednik stranke je po funkciji član Skupštine. Skupština stranke donosi Program stranke i druga politička akta, usvaja Statut stranke, razmatra i ocjenjuje aktivnost stranke između dva skupštinska zasijedanja, bira Glavni odbor, bira Nadzorni odbor, bira Predsednika stranke i bira Sud časti.

Nadzorni odbor Stranke nadzire materijalno - finansijsko poslovanje stranke u cjelini i svih njenih organizacija i ogranaka. Nadzorni odbor postupa po sopstvenoj inicijativi ili na zahtjev GO, Predsjedništva i Predsjednika stranke. Nadzorni odbor se sastoji od predsjednika, zamjenika predsjednika i tri člana. Nadzorni odbor podnosi izvještaj o materijalno-finansijskom poslovanju stranke GO, jednom godišnje, a Skupštini stranke podnosi zbirni izvještaj za četvorogodišnji period.

Sud časti rješava žalbe na odluke o izricanju mjera odgovornosti, kao i druge slučajeve koji su mu dati u nadležnost Statutom ili drugim opštim aktam stranke.

Stranka ima jednog ili više potpredsjednika.

3. Finansiranje Partije

Subjekt revizije ostvaruje prihode iz budžeta CG i budžeta lokalnih samouprava, prihode od članarine, dobrovoljnih priloga i iz drugih zakonom dozvoljenih načina.

3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava

Partiji su u 2018. godini iz budžeta CG opredijeljena sredstva za finansiranje redovnog rada, poslaničkog kluba i izbornih kampanja u iznosu od 209.986,88€ dok su sredstva iz budžeta lokalnih samouprava istoj opredijeljena u iznosu od 98.856,99€.

3.2. Finansiranje iz privatnih izvora

Osim iz budžetskih sredstava Partija je u 2018.godini finansirana i iz privatnih izvora u iznosu 16.147,66€ i to od članarina u iznosu od 222,80€ i ostalih prihoda u iznosu od 15.924,86€.

4. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Bošnjačke stranke za 2018. godinu.

5. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti.

6. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja da li su:

1. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja i da li su
2. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi:

- Zakon o političkim partijama ("Sl. list Crne Gore", br. 073/10, 040/11, 059/11)
- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG“ br. 52/14, 76/15,83/16 i 92/17);
- Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore" br. 52/16);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2018.godinu („Sl.list Crne Gore", br.090/17, 017/18 i 055/18)
- Zakon o radu ("Sl. list Crne Gore" br. 49/08...31/14, 53/14, 04/18);
- Zakon o obligacionim odnosima ("Sl. list Crne Gore" br.047/08, 04/11 i 22/17)
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (“Sl. list CG”, br. 13/ 07...62/13, 08/15, 22/17);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 37/04, Sl.list CG br. 78/06, ... 60/14 i 83/16);
- Zakon o sprječavanju nelegalnog poslovanja ("Službeni list Crne Gore", br. 029/13 od 22.06.2013, 016/16 od 08.03.2016)
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. List CG“ br. 040/16);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12);
- Statut političkog subjekta;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije;
- Finansijski plan Partije za 2018. godinu;
- Program rada Partije za 2018. godinu

7. Metodologija vršenja revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja, uključujući i unutrašnje kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kog nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istinitost i objektivnost. Materijalnost je utvrđena u iznosu od **4.681,78€** (1,50% od ostvarenih rashoda subjekta revizije koji iznose **312.118,89€**). Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom, dokumentacijom i informacijama o poslovanju subjekta revizije, ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene

su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima. Na osnovu sprovedenih analitičkih postupaka identifikovana su područja u kojima je eventualno bilo moguće otkriti greške ili nepravilnosti. Revizijom su revidirani planirani segmenti u cjelosti.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

8. Sistem unutrašnjih kontrola

Stranka je shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, Statutom utvrdila da unutrašnju kontrolu materijalno - finansijskog poslovanja vrši Nadzorni Odbor a za odgovorno lice za finansijsko - materijalno poslovanje, Odlukom Predsjedništva, imenovala je poslovnog direktora. Stranka je donijela sljedeća akta: Statut, Program rada, Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o naknadama putnih i drugih troškova Bošnjačke stranke i Pravilnik o troškovima reprezentacije Bošnjačke stranke.

Aktivnosti partijskih organa u dijelu finansijskog poslovanja

Organi Stranke shodno svojim nadležnostima su u 2018 godini u dijelu finansijskog poslovanja donijeli i usvojili sljedeća akta: Odluku o popisu imovine i obaveza, Odluku o usvajanju Izvještaja o popisu, Finansijski plan za 2018.godinu, odluke o isplati pomoći, Odluku o članarini za 2018.godinu.

8.1. Finansijski plan

Shodno Finansijskom planu prihodi i rashodi za 2018.godinu su planirani u iznosu od po 320.000,00€.

Prihodi su planirani iz sledećih izvora: prihodi iz državnog budžeta u iznosu od 208.000,00€, prihodi iz budžeta lokalnih samouprava 60.000,00€, prihodi od članarina i donacija 30.000,00€ i ostalih prihoda u iznosu od 22.000,00€.

Rashodi su planirani za bruto zarade i doprinose zaposlenih u iznosu od 95.000,00€, za zakupnine poslovnih prostora u iznosu od 40.000,00€, nabavku materijala 12.000,00€, ugovorene usluge u iznosu od 36.000,00€, tekuće održavanje u iznosu od 18.000,00€, troškove organa Stranke u iznosu od 21.000,00€, za ostale izdatke u iznosu od 5.000,00€, troškove opštinskih odbora u iznosu od 60.000,00€, troškove posebnih organizacionih struktura Stranke u iznosu od 18.000,00€ i tekuću budžetsku rezervu u iznosu od 15.000,00€. Stranka je prihode i rashode ostvarila u visini planiranih nakon korekcije Finansijskog plana sa neznatnim odstupanjem od 1%

Finansijskim planom Stranke je takođe utvrđeno da se svi prihodi uplaćuju na glavni račun, a zatim da se sa glavnog računa vrši prenos sredstava na žiro račune opštinskih odbora, uz obavezu istih da dostavljaju validnu finansijsku dokumentaciju za pravdanje utroška sredstava.

Upoređujući planirane i ostvarene prihode (351.292,86€), utvrđeno je odstupanje od 9,78% (viši ostvareni) a planirane i ostvarene (312.117,85€) rashode utvrđeno odstupanje od 2,46% (više planirani rashodi).

8.2. Godišnji Program rada

Godišnjim programom rada za 2018. godinu Stranke je utvrđeno da će glavne aktivnosti Bošnjačke stranke biti usmjerene na organizaciju i planiranje programa predizborne kampanje, pa je u vezi sa tim predviđeno formiranje Centralnog izbornog štaba koji će se redovno sastajati i raditi na sjednicama do održavanja izbora. Pored navedenih planirani su i redovno održavanje sjednica Predsjedništva stranke, Glavnog odbora, Izvršnog odbora i ostalih radnih tijela kao i održavanje sjednica Opštinskih odbora i Izvršnih odbora, upoznavanje i informisanje građana o političkom djelovanju, aktivnostima i stavovima Bošnjačke stranke, unapređenje međunarodne saradnje, društveno-političke edukacije članova Stranke kroz seminare, radionice, okrugle stolove, tribine i druge oblike obuka i obrazovanja, kao i organizacija ili sudjelovanje u kulturnim, sportskim i drugim javnim događanjima u svrhu promovisanja Stranke. Godišnjim programom rada nijesu precizirani iznosi sredstava koji su potrebni za realizaciju planiranih aktivnosti.

9. Poslovne knjige

Stranka je shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužna da vodi računovodstvenu evidenciju prihoda i rashoda po porijeklu, visini i strukturi u skladu sa propisima Ministarstva finansija. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Stranka je u poslovnim knjigama obezbjeđuje evidenciju prihoda, rashoda i blagajničkog poslovanja, dok analitičku evidenciju osnovnih sredstava obezbjeđuje vanbilansno u excel tabelama.

10. Finansijski izvještaji

Shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja Partija je dužna da Godišnji finansijski izvještaj dostavi Državnoj revizorskoj instituciji do 31.03 tekuće godine za prethodnu godinu, a shodno Pravilniku o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima imovini i rashodima Partija je dužna da isti dostavi na sledećim obrascima:

- Bilans uspjeha - na obrascu BU;
- Bilans stanja - na Obrascu BS;
- Iskaz o novčanim tokovima - na obrascu INT;
- Iskaz o promjenama na kapitalu – na obrascu IPK;
- Statistički Aneks.

Subjekt revizije je Državnoj revizorskoj instituciji dostavio Godišnji finansijski izvještaj u zakonskom roku i na propisanim obrascima.

10.1. Bilans stanja

Prema prezentiranim podacima u Bilansu stanja imovina (aktiva) i izvor sredstava (pasiva) iskazani su u iznosu od po 141.069,87€. U Aktivi Bilansa stanja iskazana je stalna imovina (oprema) u iznosu od 53.493,61€ i obrtna

imovina u iznosu od 87.576,26€ (koju čine potraživanja u iznosu od 65.257,10€ i gotovina i gotovinski ekvivalenti u iznosu od 22.319,16€) a u Pasivi iskazan je kapital u iznosu od 140.901,58€ (koji čini ostali kapital u iznosu od 4.254,57€ i neraspoređena dobit u iznosu od 136.647,01€) i kratkoročne obaveze u iznosu od 168,29€.

10.1.1. Popis i evidentiranje stalne imovine

Komisija imenovana Odlukom za vršenje popisa (broj 85/18 i 86/18, od 15.12.2018. godine) izvršila je popis stalne i obrtne imovine i obaveza koja se nalazi u Centrali i u opštinskim odborima Stranke sa stanjem na dan 31.12.2018.godine. Shodno prezentiranim podacima iz glavne knjige i popisnih listi stalna imovina na pomenuti datum po nabavnoj vrijednosti iznosila je 62.934,28€ (početno stanje prenešeno iz prethodne godine u iznosu od 51.635,38€, uvećano za nove nabavke u iznosu od 11.298,28€), ispravci vrijednosti (tekuća amortizacija) 9.440,05€ i sadašnjoj vrijednosti 53.493,61€.

Revizijom je utvrđeno da je stalna imovina po početnom stanju na dan 01.01.2018. godine iskazana po sadašnjoj, a ne nabavnoj vrijednosti, kao i da je iskazana samo tekuća amortizacija ali ne i akumulirana iz prethodnih godina.

- **Subjekt revizije treba da u poslovnim knjigama stalnu imovinu iskazuje po nabavnoj vrijednosti, ukupno akumuliranoj otpisanoj i sadašnjoj vrijednosti.**

Imovinu Stranke čine: putnička vozila, kancelarijski namještaj, kompjuterska i druga oprema.

Stranka je izvršila popis gotovine u blagajni i depozita na žiro računima, kao i popis potraživanja i obaveza. Podaci koje je subjekt revizije iskazao u izvještaju o popisu, (stalna imovina, sredstva na računima, obaveze i potraživanja), odgovaraju podacima iskazanim u poslovnim knjigama subjekta revizije.

Subjekt revizije je u 2018. godini izvršio nabavku opreme u iznosu od 11.298,28€ i to kancelarijskog namještaja u iznosu od 7.136,00€, računarske opreme u iznosu od 1.254,10€, građevinskog materijala (za održavanje službenih prostorija) u iznosu od 1.443,20€, opreme za grijanje u iznosu od 665,19€ i ostale opreme u iznosu od 574,99€.

Depoziti na žiro računima

Stranka je u 2018. godini obavljala finansijsko poslovanje preko žiro računa Glavnog odbora, računa opštinskih odbora, izbornih računa i računa Forumu mladih. Shodno podacima iz Glavne knjige depoziti na dan 01.01.2018. godine iznosili su 27.055,03€, a na dan 31.12.2018. godine 22.246,08€, kao i da su isti usaglašeni sa bančnim izvodima uz neznatna odstupanja. Revizijom je utvrđeno da je Partija obavljala poslovanje preko žiro računa otvorenih kod Atlas banke, a da je tokom godine za potrebe Glavnog odbora aktiviran i žiro račun otvoren 2010. godine kod Societe Generale banke, koji nije bio aktivan

od 2014. godine (depozit na dan 01.01.2018. godine iznosili su 0,04€, a na dan 31.12.2018. godine 4.766,69€).

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije za potrebe izbornih kampanja u opštinama: Bar, Plav i Rožaje, otvorio poseban žiro račun, a da je za potrebe izborne kampanje u Opštini Ulcinj korišten žiro račun, koji je otvoren u prethodnom periodu, što nije u skladu sa odredbama člana 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, kojim je propisano da u svrhu prikupljanja sredstava za finansiranje troškova izborne kampanje politički subjekat otvara poseban žiro račun kod institucije ovlašćene za poslove platnog prometa, narednog dana od dana potvrđivanja izborne liste o čemu, u roku od tri dana od dana otvaranja posebnog žiro računa, obavještava Agenciju, i da taj račun se ne može koristiti u druge svrhe.

Takođe je utvrđeno da subjekt revizije izborne račune iz 2017. godine, koji su otvoreni za potrebe finansiranja izbornih kampanja za lokalne izbore u opštinama Petnjica i Tuzi nije shodno odredbama člana 18 a Zakona zatvorio u roku od 90 dana od dana objavljivanja konačnih izbornih rezultata.

- **Subjekt revizije shodno članu 18 Zakona treba da u svrhu prikupljanja sredstava za finansiranje troškova izborne kampanje otvori posebni račun za svaku potvrđenu izbornu listu.**
- **Subjekt revizije je shodno odredbama člana 18-a Zakona dužan da izvrši zatvaranje izbornih žiro računa u utvrđenom roku.**

Revizijom je na osnovu uvida u prezentirane bančine izvode utvrđeno da je subjekt revizije za finansiranje izbornih kampanja u opštinama Bar, Plav i Rožaje prikupio sredstva u ukupnom iznosu od 15.615,69€ i to iz budžeta lokalnih samouprava iznos od 2.815,68€ (Bar – 1.194,14€, Plav – 1.344,01€ i Rožaje – 277,53€) i od kamata iznos od 0,01€ i da su sredstva u iznosu od 12.800,00€ prenjeta sa Centralnog žiro računa Partije. Za finansiranje izborne kampanje za lokalne izbore održane u Opštini Ulcinj prikupljeno ukupno 759,50€ i to iznos od 259,50€ uplaćen od strane Opštine Ulcinj, a preostalih 500,00€ prenešeno sa redovnog žiro računa OO Ulcinj.

10.1.2. Blagajničko poslovanje

U postupku revizije je utvrđeno da se blagajničko poslovanje Stranke obavlja preko blagajne Centrale, blagajni opštinskih odbora, izborne blagajne i blagajne Foruma mladih.

Shodno prezentiranim podacima u Glavnoj knjizi Stranke gotovina u blagajni na dan 01.01.2018. godine iznosila je 36,83€, tokom godine za potrebe blagajni podignuta je gotovina u iznosu od 22.889,90€, iz blagajni izvršene su isplate u iznosu od 22.871,65€, tako da je gotovina na dan 31.12.2018. godine iznosila 73,08€. Upoređujući knjigovodstveno (73,08€) i popisano (37,58€) stanje gotovine u blagajnama na dan 31.12.2018. godine utvrđena je neznatna razlika u iznosu od 35,50€, koja je posledica pogrešnih knjiženja.

Iz blagajni su isplaćeni sljedeći troškovi: dnevnice u zemlji u iznosu od 2.876,00€; ino dnevnice u iznosu od 2.658,15€; naknade za upotrebu sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 6.601,25€; naknade za troškove goriva u iznosu od 1.262,00€; troškove reprezentacije u iznosu od 490,65€; naknadu za troškove prevoza - avio karte u iznosu od 266,60€; naknadu za troškove putnog osiguranja - pogranična polisa u iznosu od 15,00€; pomoći u iznosu od 4.430,00€; donaciju u iznosu od 3.040,00€; zakupnine u iznosu od 1.200,00€ i ostale nematerijalne rashode - nabavku knjiga u iznosu od 50,00€. Pregled izvršenih isplata iz blagajni Centrale i Opštinskih odbora, izborne blagajne i blagajne Foruma mladih:

Opis troška	Blagajna centralna	Forum mladih	OO Bar	OO Berane	OO Petnjica	OO Pļevlja	OO Rožaje	OO Ulcinj	Ulcinj - izbori	Ukupno	% učešća
Troškovi goriva	865,00		60,00	169,00		50,00	118,00			1.262,00	5,51%
Troškovi zakupa								1.200,00		1.200,00	5,24%
Troškovi reprezentacije	288,80			193,20				8,65		490,65	2,14%
Troškovi dnevnica u zemlji	1.692,00	108,00	126,00	216,00	72,00	9,00		108,00	545,00	2.876,00	12,56%
Troškovi ino dnevnica	1.294,55		101,50	175,60	585,55		180,70	320,25		2.658,15	11,61%
Troškovi naknade za upotrebu sopstvenog vozila u službene svrhe	852,20	1.062,00	1.298,00	846,20	1.142,45		212,30	1.188,10		6.601,25	28,84%
Troškovi pomoći i donacija	410,00		3.490,00	600,00	2.300,00	350,00		320,00		7.470,00	32,63%
Troškovi prevoza - avio karte	266,60									266,60	1,16%
Ostali troškovi	15,00						50,00			65,00	0,28%
Ukupno	5.684,15	1.170,00	5.075,50	2.200,00	4.100,00	409,00	561,00	3.145,00	545,00	22.889,65	100,00%

Najveće učešće u gotovinski isplaćenim troškovima imaju troškovi pomoći i donacija sa 32,63%, naknade troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe sa 28,84%, troškovi dnevnica sa 24,18% i sl. U ukupno gotovinski isplaćenim troškovima najveće učešće imaju troškovi centrale sa 24,83%, troškovi OO Bar sa 22,17%, OO Petnjica sa 17,91%, OO Ulcinj sa 13,74% i sl.

Troškovi isplaćeni iz blagajne Centrale iznose 5.684,15€, iz blagajni opštinskih odbora 15.490,50€, izborne blagajne 545,00€ i iz blagajne Foruma mladih 1.170,00€.

Revizijom je utvrđeno da su gotovinski – preko blagajne isplaćeni troškovi službenih putovanja u ukupnom iznosu od 13.969,85€ i to iznos od 12.020,85€ po putnim nalogima, a iznos od 1.949,00€ shodno odlukama.

Po putnim nalogima su isplaćene dnevnice u zemlji u iznosu od 927,00€, ino dnevnice u iznosu od 2.658,15€, naknade troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 6.601,25€, troškovi goriva u iznosu od 1.262,00€, troškovi prevoza (avio karta) u iznosu od 266,60€, troškovi reprezentacije na službenom putu u iznosu od 290,85€ i troškovi putnog osiguranja – pogranična polisa u iznosu od 15,00€.

Shodno odlukama su vršene isplate dnevnica po osnovu prisustva sjednici Glavnog odbora, održanoj 21.12.2018. godine, u iznosu od 1.404,00€ (isplata izvršena za 78 lica po 18,00€) i za opunomoćene predstavnike za lokalne izbore održane u Opštini Ulcinj (izborni rashod), u iznosu od 545,00€. Dnevnice opunomoćenih predstavnika su isplaćene za 22 lica u iznosu od po 25,00€. Uz odluke o isplati priloženi su spiskovi i nalozi blagajni za isplatu koji sadrže potpise lica koja su preuzela gotovinu.

Revizijom je utvrđeno da su isplate naknada po osnovu upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe osim putnim nalogima dodatno dokumentovane fiskalnim računima i fakturama za gorivo, čiji iznos nije uključen u obračun troškova. Ostali troškovi (gorivo, troškovi reprezentacije na službenom putu, avio karte i troškove putnog osiguranja) koji su isplaćeni preko putnih naloga su dokumentovani fiskalnim računima i fakturama i uključeni u obračun putnih troškova.

Isplate po putnim nalogima su vršene funkcionerima, zaposlenima i aktivistima Bošnjačke stranke, na ime prisustva sastancima, sjednicama, seminarima, obilazaka opštinskih odbora, dočeka gostiju, uspostavljanja saradnje, posjete predstavnicima stranaka iz okruženja, posjeta studentima u zemljama regiona, prevoza rukovodstva i delegacija, prisustva manifestacijama i sl.

Revizijom je utvrđeno da uz putne naloge nije bilo priloženih izvještaja sa službenih putovanja, što nije u skladu sa odredbama čl. 9. odnosno 19 Uredbe o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, kao ni pozivnih pisama (za službena putovanja u inostranstvo), a kod dijela naloga shodno kojim je isplaćen iznos od 4.918,20€ nije bilo naznačene svrhe službenog puta (ili bi tu bile odrednice koje ne upućuju na konkretnu svrhu, poput: „službeno putovanje“, „službeno“ i slično).

- **Preporučuje se subjektu revizije da uredno popunjava putne naloge (naročito u dijelu koji se odnosi na svrhu službenog putovanja), te da uz iste prilaže izvještaje sa službenih putovanja i pozivna pisma, u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru.**

Gotovinski isplaćeni troškovi u iznosu od 7.470,00€, odnose se na troškove pomoći u iznosu od 4.430,00€ i troškove donacija u iznosu od 3.040,00€. Troškovi pomoći su isplaćeni shodno odlukama nadležnih organa Stranke, na osnovu podnijetih zahtjeva uz koje je priložena potrebna dokumentacija. Pomoći su isplaćene za 23 fizička lica u iznosima od 50,00€ do 300,00€, za potrebe liječenja, zbog teške materijalne situacije, plaćanja školarine i sl. Preuzimanja gotovine je dokumentovano nalogima blagajni za isplatu koji sadrže potpise lica koja su preuzela gotovinu.

Isplata donacije, u iznosu od 3.040,00€, izvršena je Islamskoj zajednici Bar po odluci nadležnih organa, a preuzimanje gotovine je dokumentovano priznanicom koja sadrži potpis i pečat odbora Islamske zajednice.

Troškovi reprezentacije su isplaćeni iz blagajni u iznosu od 199,80€ dokumentovani su fakturom i fiskalnim računom, a isplata ostalih nematerijalnih rashoda (nabavka knjiga) u iznosu od 50,00€, dokumentovana fakturom izdavača – autora.

Troškovi isplaćeni gotovinski u iznosu od 1.200,00€, odnose se na troškove zakupa poslovnog prostora u Ulcinju (mjesečna zakupnina 150,00€). Navedeni troškovi su dokumentovani Ugovorom o zakupu poslovnog prostora zaključenim sa fizičkim licem i priznanicom o preuzimanju gotovine.

Blagajnički maksimum

Shodno Zakonu o sprječavanju nelegalnog poslovanja, za subjekta revizije primjenjuje se blagajnički maksimum za mala pravna lica i preduzetnike do 2.000,00€.

Revizijom je utvrđeno da Stranka nije poštovala blagajnički maksimum dana 25.05.2018. godine, jer je gotovina u blagajni opštinskog odbora Bar, iznosila 3.100,00€, čime je prekoračen blagajnički maksimum za mala pravna lica i preduzetnike, utvrđen članom 6, stav 2 i 3 Zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja.

10.1.4. Potraživanja

Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije u 2018. godini u poslovnim knjigama evidentirao potraživanja u iznosu od 65.257,10€ i da se ista odnose na potraživanja od lokalnih samouprava Rožaje u iznosu od 42.291,49€, Bijelo Polje u iznosu od 15.258,98€, Plav u iznosu od 5.785,04€, Pljevlja u iznosu od 501,50€ i Ulcinj u iznosu od 1.420,09€. Evidentiranje navedenih potraživanja je vršeno na osnovu usaglašene dokumentacije sa opštinama.

10.1.5. Neizmirene obaveze

Stranka je u 2018. godini u poslovnim knjigama iskazala obaveze u ukupnom iznosu od 168,29€.

Revizijom je utvrđeno da su u poslovnim knjigama subjekta revizije, iskazane pretplate prema jednom broju dobavljača i pretplate prema pojedinim zaposlenima i drugim fizičkim licima koje su umanjile saldo ukupnih neizmirenih obaveza za iznos od 8.346,69€, pa su prema tome neizmirene obaveze subjekta na dan 31.12.2018. godine, iznosile 8.514,98€.

Revizijom je utvrđeno da su iskazane pretplate najvećim dijelom posledica pogrešnih knjiženja ili neobezbjedivanja dokumentacije za evidentiranje obaveza u ranijim godinama.

U Izvještaju DRI za 2017. godinu data je preporuka subjektu revizije da vrši usaglašavanja obaveza sa dobavljačima kao i obaveza iskazanih po drugom osnovu i da u slučaju utvrđenih razlika izvrši odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama, kao i preporuka da pretplate prema dobavljačima i pretplate po drugom osnovu na kraju finansijske godine preknjiži na konto aktivnih vremenskih razgraničenja, kako iste ne bi uticale na smanjenje salda ukupnih obaveza.

U postupku revizije je utvrđeno da je Partija nije pretplate (prema dobavljačima i po drugom osnovu) na kraju finansijske godine preknjižila na konto aktivnih vremenskih razgraničenja i nije izvršila usaglašavanje obaveza sa dobavljačima (prezentirani IOS-i sa 5 dobavljača), pa se konstatuje da date preporuke nijesu realizovane.

10.2. Bilans uspjeha

Shodno prezentiranim podacima u Bilansu uspjeha ukupno ostvareni prihodi Stranke u 2018. godini iskazani su u iznosu od 351.293,86€, rashodi u iznosu od 312.118,89€ i finansijski rezultat (dobitak) u iznosu od 39.174,97€.

10.2.1. Prihodi

Subjekt revizije je u 2018. godini ostvario ukupne prihode u iznosu od 351.293,86€. Iskazani prihodi odnose se na prihode iz budžeta CG u iznosu od 209.986,88€, prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 98.856,99€, prihode od članarina u iznosu od 26.524,13€, ostale poslovne prihode u iznosu od 1.750,00€, finansijske prihode u iznosu od 11,94€ i ostale prihode u iznosu od 14.173,58€.

Uporedni tabelarni pregled ostvarenih prihoda za 2017. i 2018. godinu.

R/B	Vrsta prihoda	Iznos u 2017.	% učešća	Iznos u 2018.	% učešća
1	Prihodi iz Budžeta Crne Gore	203,816.04	62.95%	209,986.88	59.78%
2	Prihodi iz budžeta lokalne samouprave	100,899.37	31.17%	98,856.99	28.14%
3	Prihodi od članarina	17,697.17	5.47%	26,524.13	7.55%
4	Ostali poslovni prihodi	1,330.92	0.41%	1,750.00	0.50%
5	Finansijski prihodi	11.94	0.00%	2.28	0.00%
6	Ostali prihodi	0.00	0.00%	14,173.58	4.03%
	Ukupno	323,755.44	100.00%	351,293.86	100.00%

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da najveće učešće u ukupnim prihodima imaju prihodi iz Budžeta Crne Gore sa 59,78%, prihodi iz budžeta lokalnih samouprava sa 28,14%, prihodi od članarina sa 7,55% i ostali prihodi sa 4,03%.

Evidentirani prihodi se odnose na prihode za redovno poslovanje, osim iznosa od 4.880,69€ koji se odnosi na prihode za izbornu kampanju (3.075,19€ uplata lokalnih samouprava Bar, Plav, Rožaje i Ulcinj za izbore održane u 2018. godini i iznos od 1.805,50€ po osnovu uplata opština Petnjica i Tuzi za izbore održane u ovim opštinama krajem 2017. godine).

Prihodi iz Budžeta CG

Stranka je u 2018. godini u poslovnim knjigama evidentirala prihode iz Budžeta CG u iznosu od 209.986,88€ i to po osnovu finansiranja redovnog rada u iznosu od 186.634,13€ i finansiranja Poslaničkog kluba u iznosu od 23.352,75€, što odgovara podacima iz Glavne knjige državnog trezora.

Prihodi iz budžeta jedinica lokalne samouprave

Stranka je u poslovnim knjigama iskazala prihode od lokalnih samouprava u iznosu od 98.856,99€. Prihodi u iznosu od 44.377,39€ su iskazani po osnovu uplata od opština (Bar u iznosu od 13.331,40€, Berane u iznosu od 1.964,53€, Gusinje u iznosu od 465,00€, Petnjica u iznosu od 2.278,50€, Plav u iznosu od 1.344,01€, Pljevlja u iznosu od 5.516,50€, Podgorica (sa Tuzima) u iznosu od

17.804,38€, Rožaje u iznosu od 277,53€ i Ulcinj u iznosu od 1.395,54€), a prihodi u iznosu od 54.479,60€ po osnovu nenaplaćenih prihoda. Ovi prihodi su evidentirani na osnovu usaglašenih potraživanja sa lokalnim samoupravama – opštinama: Bijelo Polje u iznosu od 9.416,78€, Plav u iznosu od 5.816,58€, Pljevlja u iznosu od 501,50€, Rožaje u iznosu od 37.324,65€ i Ulcinj u iznosu od 1.420,09€.

Dio prihoda od lokalnih samouprava u iznosu od 4.880,69€ odnosi se na prihode za finansiranje izborne kampanje.

Prihodi od članarina

Predsjedništvo Bošnjačke stranke je donijelo Odluku o članarini za 2018. godinu. Stranka je u Glavnoj knjizi iskazala prihode od članarine za 2018. godinu u iznosu od 26.524,13€.

Revizijom je utvrđeno da Stranka obezbjeđuje elektronsku evidenciju podataka o prihodima po osnovu članarine. Uvidom u navedenu evidenciju je utvrđeno da je u 2018. godini članarinu uplatilo 195 lica u iznosu od 4,00€ do 600,00€, što je u skladu sa odredbama člana 6 Zakona, kojim je utvrđeno da članarina na mjesečnom nivou ne može preći iznos od 10% prosječne mjesečne neto zarade u Crnoj Gori za prethodnu godinu.

Ostali poslovni prihodi

Stranka je u poslovnim knjigama evidentirala ostale poslovne prihode u iznosu od 1.750,00€ po osnovu izdavanja u podzakup dijela poslovnog prostora uzetog u zakup za potrebe Centrale Bošnjačke stranke u Rožajama. Dio poslovnog prostora je izdat Bošnjačkom vijeću shodno Ugovoru o podzakupu broj 346/17 od 01.12.2017. godine, na period od sedam mjeseci uz mjesečnu zakupninu od 350,00€.

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi su evidentirani u iznosu od 2,28€, po osnovu kamata na depozite po viđenju (iznos od 0,09€ se odnosio na izborne žiro račune).

Ostali prihodi

Subjekt revizije je u Glavnoj knjizi iskazao prihode u iznosu od 14.173,58€ po osnovu smanjenja obaveza u iznosu od 955,00€ i prihode od ispravki grešaka iz prethodnih izvještajnih perioda u iznosu od 13.218,58€.

Revizijom je utvrđeno da su prihodi u iznosu od 955,00€, evidentirani po osnovu umanjenja obaveza prema dobavljačima na osnovu dokumenata o usaglašavanju obaveza (izvoda otvorenih stavki).

Prihodi od ispravki grešaka iz prethodnih izvještajnih perioda u iznosu od 13.218,58 su evidentirani shodno odlukama Bošnjačke stranke (potpisane od strane poslovnog direktora), po osnovu ispravki grešaka u knjiženjima koje su se odnosile na obaveze (rezervisanja) iz 2011. godine po osnovu ličnih primanja u iznosu od 10.856,09€ i obaveze prema dobavljačima u iznosu od 2.362,49€.

10.2.2. Rashodi

Stranka je u poslovnim knjigama iskazala troškove za 2018. godinu u iznosu od 312.118,89€ i isti se odnose na troškove goriva i energije u iznosu od 15.836,77€, troškove bruto zarada, naknada i ostalih ličnih rashoda u iznosu od 89.207,22€, troškove održavanja u iznosu od 10.828,76€, troškove zakupa u iznosu od 43.119,70€, troškove reklame i propagande u iznosu od 6.796,82€, troškove usluga u iznosu od 13.787,58€, troškove amortizacije u iznosu od 9.440,05€, troškove reprezentacije u iznosu od 39.860,41€, troškove platnog prometa u iznosu od 790,50€, troškove službenih putovanja u iznosu od 41.646,84€, rashode po osnovu usaglašavanja obaveza u iznosu od 421,00€, troškove pomoći u iznosu od 32.641,85€ i rashode iz ranijih godina u iznosu od 7.741,39€.

Uporedni tabelarni pregled troškova ostvarenih u 2017. i 2018. godini

R/B	Konto	Opis troška	Troškovi za 2017.godinu	% učešća	Troškovi za 2018.godinu	% učešća
1	513	Troškovi naknada za gorivo i el. energije	15,023.50 €	4.17%	15,836.77 €	5.07%
2	520, 521 i 555	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	96,215.76 €	26.70%	89,207.22 €	28.58%
3	532	Troškovi održavanja	6,497.70 €	1.80%	10,828.76 €	3.47%
4	533	Troškovi zakupnina	35,437.20 €	9.84%	43,119.70 €	13.82%
5	535	Troškovi reklame i propagande	6,797.82 €	1.89%	6,796.82 €	2.18%
6	539	Troškovi usluga	8,744.12 €	2.43%	13,787.58 €	4.42%
7	540	Troškovi amortizacije	9,108.07 €	2.53%	9,440.05 €	3.02%
8	551	Troškovi reprezentacije, zakupa, smještaja, pomoći i donacija	40,153.58 €	11.14%	39,860.41 €	12.77%
9	553	Troškovi platnog prometa	815.72 €	0.23%	790.50 €	0.25%
10	559, 529 i 522	Troškovi službenih putovanja	32,872.58 €	9.12%	41,646.84 €	13.14%
11	576	Rashodi po osnovu usaglašavanja potraživanja	0.00 €	0.00%	421.00 €	0.13%
12	579	Troškovi pomoći	38,951.96 €	10.81%	32,641.85 €	10.46%
13	585, 591 i 592	Rashodi iz prethodnih izvještajnih perioda i po osnovu ispravke grešaka i ostalih usklađivanja	69,689.03 €	19.34%	7,741.39 €	2.48%
UKUPNO			360,307.04 €	100.00%	312,118.89 €	100.00%

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi zarada sa 28,58%, troškovi zakupa sa 13,82%, troškovi reprezentacije sa 12,77%, troškovi pomoći sa 10,46%, troškovi službenih putovanja 13,14% i sl.

Od ukupno iskazanih troškova na troškove za redovno poslovanje se odnosi 296.669,81€, dok se na troškove izbornih kampanja odnosi iznos od 15.449,08€.

Troškovi goriva i energije (k-to 513)

Troškovi iskazani u iznosu od 15.836,77€, odnose se na troškove goriva u iznosu od 10.331,79€, troškove električne energije u iznosu od 4.680,98€, troškove grijanja u iznosu od 671,50€ i naknade troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svhe u iznosu od 152,50€. Revizijom je utvrđeno da su evidentirani troškovi dokumentovani i da se troškovi u iznosu od 500,00€ odnose na izborne kampanje, kao i da su troškovi u iznosu od 14.574,77€ plaćeni preko žiro računa, a iznos od 1.262,00€ gotovinski i detaljnije pojašnjen u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje.

Zapošljavanje i zarade

Stranka je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizovala 12 (dvanaest) radnih mjesta sa 27 (dvadesetsedam) izvršilaca, a revizijom je utvrđeno da je na dan 10.12.2018. godine, bilo zaposleno 18 lica.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju i evidencije Stranke koje se odnose na zapošljavanje utvrđene su sledeće nepravilnosti i nedostaci:

Stranka je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta utvrdila jedno radno mjesto – Administrativno tehnički radnik u opštinskom odboru, sa 12 izvršilaca, a revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije na odnosno radno mjesto zaposlio 15 izvršilaca, kao i da je sa jednim licem zasnovan radni odnos na neodređeno vrijeme i isto raspoređeno na radno mjesto „Šef protokola u kabinetu predsjednika stranke u Rožaju“, a u važećem Pravilniku ne postoji sistematizovano radno mjesto pod tim nazivom. Subjekt revizije je uz izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta kojim su utvrđena navedena raddna mjesta.

Uvidom u personalne dosjee zaposlenih utvrđeno je da veći broj personalnih dosjeya ne sadrži svu potrebnu dokumentaciju; za dva zaposlena nije prezentiran personalni dosije id a u dosijeu tri lica kojima je u toku 2018. godine prestao radni odnos nijesu priloženi dokaze da su ista objavljena iz Poreske uprave.

Uvidom u ugovore o radu zaključene sa zaposlenim, za obavljanje poslova - administrativni radnik, utvrđeno je da osnovne zarade nijesu ugovorene u istom iznosu, odnosno različiti koeficijenti složenosti rada.

Takođe su utvrđeni i nedostaci u dijelu unošenja podataka u radne knjižice, jer za devet lica nijesu unijeti podaci o datumu početka i trajanja radnog odnosa, stručnoj spremi, broju iz evidencije i sl.), što nije u skladu sa odredbama člana 18 i čl. 19. Pravilnika o radnoj knjižici.

Stranka kao poslodavac za 8 lica čiji su ugovori o radu na određeno u momentu vršenja revizije bili istekli, nije zaključila i zaposlenom vratila uredno popunjenu radnu knjižicu, a nijesu prezentirani dokazi da je radni odnos na određeno za ova lica produžen (aneksi ugovora o radu), što nije u skladu sa odredbama člana 170 Zakona o radu. kojim je propisano da poslodavac nakon prestanka radnog odnosa zaposlenom vrati uredno popunjenu radnu knjižicu.

Subjekt revizije je sa jednim zaposlenim raskinuo ugovor o radu na određeno vrijeme prije isteka ugovorenog perioda donošenjem Rješenja o prestanku radnog odnosa u kojem nije naznačen osnov za davanje otkaza, što nije u skladu sa odredbama člana 143c Zakona o radu, kojim je propisano da rješenje o otkazu mora sadržati osnov za davanje otkaza, obrazloženje i pouku o pravnom lijeku.

Revizijom je utvrđeno da je 7 lica zaposlenih na određeno vrijeme ispunilo uslove iz člana 25 i 26 Zakona o radu za transformaciju ugovora o radu sa određenog na neodređeno vrijeme.

Na osnovu navedenog se konstatuje da subjekt revizije prilikom zapošljavanja i ostvarivanja prava zaposlenih nije poštovao odredbe člana 25, 26, 143c, 170 Zakona o radu, kao ni odredbe člana 18 i 19. Pravilnika o radnoj knjižici.

- **Subjekt revizije je dužan da dosledno primjenjuje odredbe Zakona o radu koje se odnose na zapošljavanje i ostvarivanju prava zaposlenih po osnovu radnog odnosa**

Troškovi bruto zarada, naknada i ostali lični rashodi (k-to 520, 521)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 89.207,22€ odnose se na bruto zarade i naknade u iznosu od 77.152,59€ i doprinose na teret poslodavca u iznosu od 12.054,63€.

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da su troškovi po ovom osnovu evidentirani u manjem iznosu za 452,84€, od obračunatih i iskazanih u IOPPD obrascima.

Uvidom u obračune utvrđeno je da su bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca obračunati u iznosu od 85.742,72€ (neto zarade u iznosu od 50.884,34€, porez i doprinose u iznosu od 33.036,85€, prirez u iznosu od 888,58€, doprinosi Privrednoj komori u iznosu od 205,06€, doprinosi Sindikatu CG u iznosu od 151,89€ i doprinosi za zapošljavanje lica sa invaliditetom u iznosu od 576,00€), ugovorene naknade u iznosu od 1.691,68€ (neto u iznosu od 1.200,00€, porez i doprinosi u iznosu od 491,68€ i prirez u iznosu od 18,47€) i poreske obaveze na naknade fizičkim licima po osnovu zakupa poslovnih prostora u iznosu od 2.225,66€.

Subjekt revizije je sačinio IOPPD obrasce za 2018. godinu, i iste shodno odredbama člana 47 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica podnio nadležnom poreskom organu.

Neto naknade u iznosu od 1.200,00€ su isplaćene shodno ugovoru o djelu zaključenim sa izvršiocom za obavljanje računovodstvenih poslova (100,00€ mjesečna naknada).

Troškovi održavanja opreme (k-to 532)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 10.828,76€ odnose se na troškove registracije i održavanja vozila u iznosu od 8.006,52€ i troškove materijala i usluga za održavanje službenih prostorija u iznosu od 2.822,24€.

Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi dokumentovani (fakturama dobavljača ili fiskalnim računima) i da su isti plaćeni preko žiro računa.

Troškovi zakupa (k-to 533)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 43.119,70€ odnose se na troškove zakupa poslovnih prostora za potrebe Centrale i opštinskih odbora Bar, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Petnjica, Plav, Rožaje, Tuzi i Ulcinj u iznosu od 39.801,00€ i troškove zakupa sala za organizovanje skupova u iznosu od 3.318,70€. Troškovi zakupa poslovnih prostora su dokumentovani ugovorima o zakupu zaključenim sa osam fizičkih i dva pravna lica, a troškovi zakupa sala fakturama dobavljača. Revizijom je utvrđeno da se dio troškova u iznosu od 1.500,00€ odnosi na troškove izbornih kampanja, kao i da su evidentirani troškovi isplaćeni preko žiro računa osim iznosa od 1.200,00€ koji je isplaćen preko blagajne OO Ulcinj.

Ugovorene mjesečne zakupnine su iznosile od 142,80€ do 1.500,00€.

Uvidom u poslovne knjige i bančine izvode je utvrđeno da je Stranka u 2018. godini fizičkim licima isplatila zakupninu za poslovni prostor u Baru u većem iznosu za 2.400,00€ od iznosa ugovorene zakupnine na godišnjem nivou (ugovoreno 3.600,00€, a isplaćeno 6.000,00€) i zakupninu za poslovni prostor u Gusinju u većem iznosu za 900,00€ (ugovoreno 900,00€, a isplaćeno 1.800,00€), a državnom revizoru nijesu prezentirani dokazi na osnovu kojih je izvršena isplata u većem iznosu od ugovorene, imajući u vidu da nijesu iskazane obaveze iz prethodnog perioda po ovom osnovu.

- **Subjekt revizije je dužan da sve isplate vrši na osnovu adekvatne i potpune dokumentacije.**

Takođe je utvrđeno da su ugovori o zakupu, zaključeni sa fizičkim licima ovjereni od strane nadležnog organa kako je to propisano odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima.

Troškovi reklame i propagande (k-to 535)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od **6.796,82€** odnose se na: troškove nabavki reklamnog materijala u iznosu od 6.288,62€ i troškove usluga snimanja, montaže, grafičke pripreme, izrade animacija i sl. u iznosu od 508,20€.

Revizijom je utvrđeno da se dio evidentiranih troškova u iznosu od 5.214,42€ odnosi na troškove izborne kampanje, kao i da su navedeni troškovi dokumentovani fakturama dobavljača i plaćeni preko žiro računa.

Troškovi usluga (k-to 539)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 13.787,58€ odnose se na: troškove PTT usluga u iznosu od 3.015,55€, troškove kancelarijskog i ostalog materijala u iznosu od 2.980,96€, troškove zakupa opreme u iznosu od 2.420,00€, troškove komunalnih usluga u iznosu od 682,66€, troškove usluga prevoza u iznosu od 572,60€, troškove reklame i propagande u iznosu od 483,00€, troškove usluga održavanja u iznosu od 968,00€, troškove kazni u

iznosu od 1.723,33€, troškove premija osiguranja u iznosu od 230,93€, troškove pretplata na dnevnu štampu i stručnu literaturu u iznosu od 449,80€, troškove reprezentacije i ostalih proizvodnih usluga u iznosu od 260,75€. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača, osim troškova kazni koji su dokumentovani rješenjima suda za prekršaje.

Troškovi amortizacije (k-to 540)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Stranke u iznosu od 9.440,05€ odnose se na troškove amortizacije osnovnih sredstava za 2018.godinu.

Troškovi reprezentacije(konto 551)

U poslovnim knjigama subjekta revizije na kontu 551- troškovi reprezentacije evidentirani su troškovi u iznosu od 39.860,41€. Dio evidentiranih troškova u iznosu od 3.530,65€ plaćen je gotovinski i detaljnije pojašnjen u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje, dok je iznos od 36.329,76€ plaćen preko žiro računa. Troškovi plaćeni preko žiro računa odnose se na troškove reprezentacije (nabavke robe u maloprodaji za reprezentativne svrhe i ugostiteljske usluge) u iznosu od 31.012,57€, troškove smještaja u iznosu od 3.732,70€, troškove zakupa sala u iznosu od 1.210,00€ i ostale troškove (pomoći, troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe, komunalne usluge is l.) u iznosu od 374,49€. Od navedenih troškova na troškove redovnog poslovanja se odnosi iznos od 35.098,35€, a na troškove izbornih kampanja iznos od 4.762,06€.

Na osnovu prezentiranih podataka se konstatuje da troškovi zakupa, smještaja na službenom putu, ostali troškovi, kao i troškovi donacija koji su plaćeni gotovinski iz blagajne u ukupnom iznosu od 9.347,19€ nijesu evidentirani na odgovarajuća konta shodno važećem Pravilniku.

- **Subjekt revizije treba da sve troškove pravilno klasifikuje i iste evidentira na odgovarajuća konta shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.**

Troškovi platnog prometa (konto 553)

Troškovi platnog prometa iskazani su u iznosu od 790,50€ po osnovu bančine provizije za izvršene usluge.

Troškovi službenih putovanja (konto 559, 529 i 522)

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama u iznosu od 41.646,84€ se odnose na troškove službenih putovanja u iznosu od 41.026,84€, troškove stručnog usavršavanja u iznosu od 320,00€ i troškove ugovorenih neto naknada u iznosu od 300,00€. Dio evidentiranih troškova u iznosu od 12.431,00€ je plaćen gotovinski, dok je iznos od 28.595,84€ plaćen preko žiro računa.

Troškovi službenih putovanja plaćeni preko žiro računa odnose se na troškove ino dnevnice u iznosu od 9.516,25€, troškove dnevnica u zemlji u iznosu od 2.962,30€, troškove upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od

13.187,57€, troškove prevoza na službenom putu (avio karte) u iznosu od 2.422,02€ i ostale troškove u iznosu od 507,70€ (putno osiguranje, tunel, parking i sl.).

Revizijom je utvrđeno da su evidentirani troškovi dokumentovani (putni nalozi, fiskalni računi i fakture, elektronska avio karta i polise pograničnog osiguranja), osim iznosa od 30,00€ za koji nije bilo prateće dokumentacije.

Navedeni troškovi nijesu evidentirani na odgovarajuća konta shodno važećem Pravilniku.

Rashodi po osnovu usaglašavanja potraživanja (konto 576)

Revizijom je utvrđeno da su u poslovnim knjigama subjekta revizije evidentirani rashodi po osnovu otpisa potraživanja iz ranijih godina po osnovu više plaćenih obaveza prema dobavljačima u iznosu od 421,00€.

Evidentiranje rashoda je izvršeno shodno Odluci (broj 81/18-2 od 31.12.2018. godine.

Troškovi pomoći (konto 579)

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi Stranke u iznosu od 32.641,85€ odnose se na date pomoći fizičkim i pravnim licima. Dio navedenih troškova u iznosu od 4.430,00€ je plaćen gotovinski dok je iznos od 28.211,85€ plaćen preko žiro računa.

Troškovi plaćeni preko žiro računa odnose se na pomoći fizičkim licima u iznosu od 26.961,85€ i pomoći vjerskim zajednicama, NVO i sportskim društvima i organizacijama u iznosu od 1.250,00€.

Troškovi pomoći isplaćeni su fizičkim licima u stanju teške materijalne situacije, za: plaćanje računa za struju, snabdijevanje vodom, liječenje, kupovinu građevinskog materijala, školarinu, studiranje, kurseve, polaganje stručnog ispita i slično. Navedeni troškovi su dokumentovani podnijetim zahtjevima i odlukama nadležnih organa Stranke. Pomoć je isplaćivana u iznosima od 20,00€ do 500,00€.

Troškovi iz ranijih godina (konto 585, 591 i 592)

U poslovnim knjigama stranke evidentirani su rashodi iz ranijih godina u iznosu od 7.741,39€, po osnovu plaćenih troškova iz prethodnih izvještajnih perioda (putni troškovi, pomoći i donacije) u iznosu od 3.794,04€, po osnovu korektivnih knjiženja zbog pogrešnog evidentiranja u prethodnim izvještajnim periodima u iznosu od 1.788,26€, po osnovu otpisa potraživanja (Odluka broj 79/18-2 od 31.12.2018. godine) u iznosu od 1.162,05€, usklađivanja vrijednosti potraživanja, tj. obaveza koje su imale dugovni saldo (potraživanja) u iznosu od 990,00€ i po osnovu usklađivanja depozita na žiro računima u iznosu od 7,04€.

Na osnovu prezentiranog se konstatuje da je Stranka u poslovnim knjigama iskazala rashode u iznosu od 3.947,35€, koji se ne odnose na poslovanje Stranke za 2018. godinu, već su isti posledica pogrešnog evidentiranja pojedinih poslovnih transakcija u prethodnim godinama.

- **Subjekt revizije treba shodno članu 19 Zakona o računovodstvu da sve poslovne transakcije evidentira u skladu sa pravilima urednog knjigovodstva kako ne bi troškovima po osnovu korektivnih knjiženja teretila izvještajni period na koji se isti ne odnose.**

IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvješta Bošnjačke stranke za 2017. godinu utvrđene su nepravilnosti i date preporuke za otklanjanje istih i to:

- 1. Subjekt revizije je dužan da sve evidentirane troškove dokumentuje adekvatnom i potpunom dokumentacijom shodno članu 19 Zakona o računovodstvu.**
- 2. Subjekt revizije treba da troškove evidentira u poslovnim knjigama u godini kada su nastali, a u cilju iskazivanja realnih troškova izvještajnog perioda.**
- 3. Subjekt revizije prilikom zapošljavanja je dužan da Zavodu za zapošljavanje prijavi slobodna radna mjesta radi praćenja ponude i tražnje na tržištu rada, kako je to utvrđeno odredbama člana 26 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti.**
- 4. Subjekt revizije je dužan da sa zaposlenima zaključuje ugovore o radu shodno odredbama člana 23 Zakona o radu**
- 5. Subjekt revizije je dužan da na isplaćene naknade fizičkim licima vrši obračun i isplatu poreskih obaveza shodno odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.**
- 6. Subjekt revizije treba da ugovore o zakupu zaključuje u skladu sa odredbama člana 639 Zakona o obligacionim odnosima.**
- 7. Preporučuje se subjektu revizije da izvrši usaglašavanje obaveza sa dobavljačima kao i obaveza iskazanih po drugom osnovu i da u slučaju utvrđenih razlika izvrši odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.**
- 8. Preporučuje se subjektu revizije da pretplate prema dobavljačima i pretplate po drugom osnovu na kraju finansijske godine preknjiži na konto aktivnih vremenskih razgraničenja, kako iste ne bi uticale na smanjenje salda ukupnih obaveza.**
- 9. Subjekt revizije treba da sve troškove evidentira na odgovarajuća konta shodno važećem Pravilniku.**

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Bošnjačke stranke za 2018. godinu utvrđeno je da je ista od devet datih preporuka u Izvještaju za prethodnu godinu realizovala tri preporuke (br.1,3 i 6), djelimično je realizovala preporuku broj 5, a nije realizovala preporuke br.2,4,7, 8 i 9.

Zorica Knežević
načelnica u Sektoru IV

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević